

ชื่อเรื่อง

ปัญหาหมอกควัน แก้ไขไม่ได้จริงหรือ?

องค์ประกอบบทอ่าน (บทความ / สถานการณ์ / สารสนเทศ / กระทำ / ป้ายประกาศ / บทละคร)

1. ชื่อเรื่อง “ปัญหาหมอกควัน แก้ไขไม่ได้จริงหรือ?”

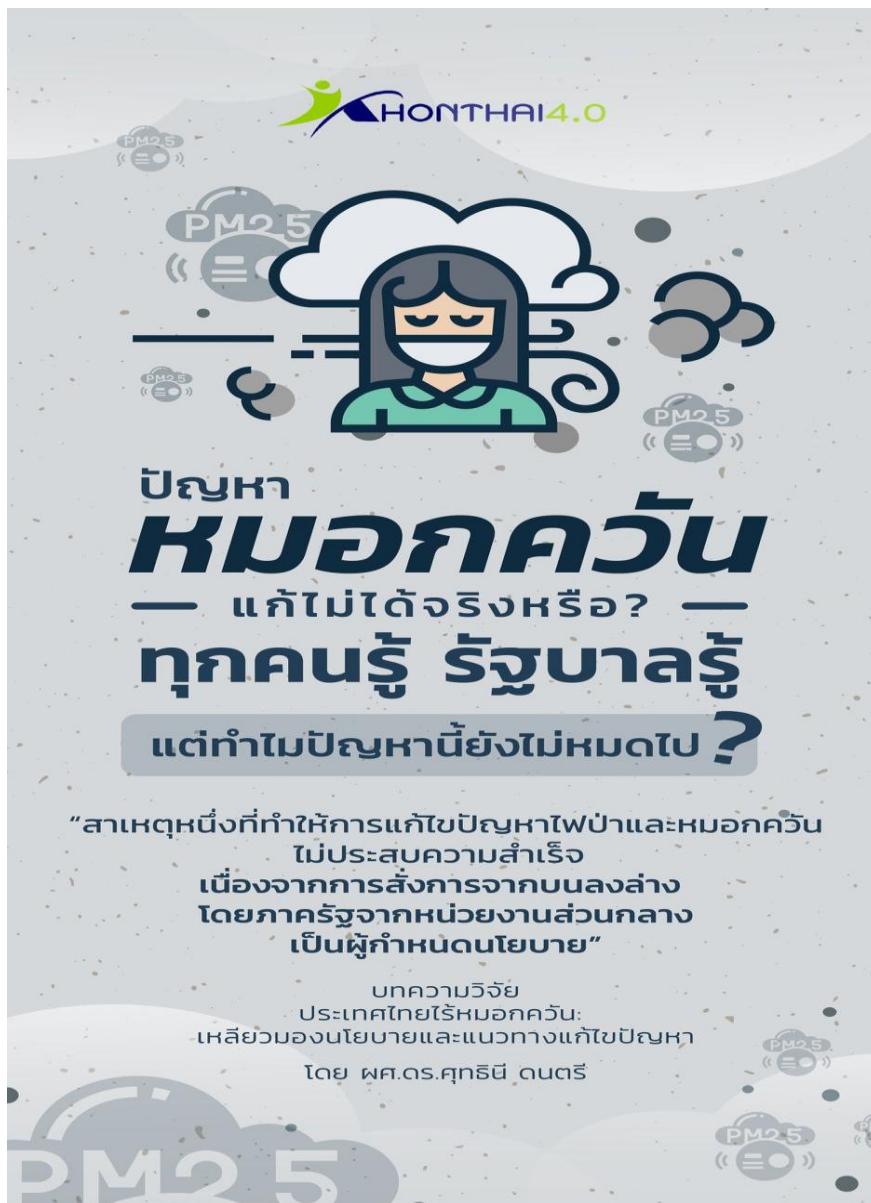
2. ที่มา : https://www.khonthai4-0.net/content_detail.php?id=82

3. ผู้เขียน / ผู้แต่ง / เจ้าของ เรียบเรียงโดย ผศ.ดร.ศุทธิณี ดนตรี

4. วัน / เดือน / ปี (เผยแพร่ แต่ง) 2562

ถึงแม้ว่าช่วงนี้จะเป็นช่วงหน้าฝนที่อากาศสดใส แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเข้าสู่ช่วงหน้าแล้งหมอกควันก็จะกลับมาตามเดิม และมีแนวโน้มที่จะรุนแรงขึ้นทุกปี

ผศ.ดร.ศุทธิณี ดนตรี ได้พยายามอธิบายถึงสาเหตุของปัญหา และค้นหาวិธีการในการแก้ไขปัญหามอกควันดังกล่าว จะเป็นอย่างไรนั้น เชิญทุกท่านหาคำตอบ

ปัญหา “หมอกควัน” มีปัจจัยหลักที่เป็นสาเหตุ ดังนี้

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่เป็นสาเหตุของหมอกควัน เช่น สภาพภูมิประเทศแบบภูเขาสลับกับแอ่งที่ราบทำให้เกิดความเข้มข้นของฝุ่นละอองในแอ่งมาก และเกิดอุณหภูมิผกผัน (temperature inversion) ส่วนสภาพภูมิอากาศในเรื่องปริมาณน้ำฝนและความชื้น ระดับความสูง ความกดอากาศสูง หรือทิศทางลาดที่ส่งผลต่อความแห้งแล้ง หมอกควันข้ามแดน เป็นต้น

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม จากการที่ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอ ขาดแคลนที่ดินทำกิน ไม่มีเงินทุน แต่ละพื้นที่มีข้อจำกัดในการเลือกชนิดพืช และขาดความช่วยเหลือจากรัฐ ทำให้เกิดการกระทำที่เป็นสาเหตุของหมอกควันตามมา เช่น การเผาป่า การขยายพื้นที่เพาะปลูก การกำจัดเศษพืชในไร่นา การเผาขยะ การควบคุมการใช้ไฟจากคนนอกพื้นที่ไม่ได้ การกำจัดหญ้าในสวนป่า การกำจัดหญ้าข้างทาง มลภาวะจากยานพาหนะ มลภาวะจากโรงงาน เป็นต้น

นโยบาย/มาตรการของรัฐ ที่เป็นสาเหตุของหมอกควัน วิธีการไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น เจ้าหน้าที่/งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความเข้าใจในมิติกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและความแตกต่างของพื้นที่ ขาดข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจ ขาดการบูรณาการเชื่อมประสานระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขอบและระหว่างพื้นที่ข้ามแดน เป็นต้น

สำหรับแนวทางและนโยบายเพื่อไปสู่ “ประเทศไทยไร้หมอกควัน” เมื่อทบทวนแนวทางและนโยบายในการแก้ไขปัญหาหมอกควัน ในกรณีจังหวัดเชียงใหม่และภาคเหนือตอนบน ผศ.ดร.ศุภธินี ดนตรี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ▶ เข้าใจนิยามไฟป่าและหมอกควัน เพื่อกำหนดเป้าหมายและวิธีการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริง
- ▶ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันให้เป็นระบบการทำงานบนฐานของชุมชนท้องถิ่น
- ▶ การแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม โดยบูรณาการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหมอกควันไปพร้อมกับการแก้ไขรากเหง้าของปัญหาที่แท้จริง
- ▶ ปรับการใช้ที่ดินบนพื้นที่สูง เช่น เปลี่ยนจากระบบเพาะปลูกเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรแบบผสมผสาน
- ▶ มีการร่วมกันวางแผนการจัดการเชื้อเพลิงที่เหมาะสม
- ▶ วิจัยและสร้างนวัตกรรมใหม่ในการจัดการวัสดุทางการเกษตรที่เกษตรกรสามารถทำได้เอง
- ▶ เปลี่ยนจากเผาไม่ควบคุม เป็นเผาเฉพาะที่จำเป็นโดยมีการควบคุมและใช้วิธีการที่เหมาะสมเหมือนกันทุกพื้นที่

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ (อย่างน้อย 1 คำถาม)**คำถาม** ข้อใดไม่ใช่ปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้นในประเทศไทย?

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
2. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
3. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
4. นโยบาย/มาตรการของรัฐ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 3

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (อย่างน้อย 1 คำถาม)**คำถาม** จากบทความ เรื่อง ปัญหาหมอกควัน แก้ไขไม่ได้จริงหรือ?

ข้อความเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น จงเลือก ข้อเท็จจริง หรือ ความคิดเห็น ในแต่ละข้อความ

ข้อความนี้ข้อใดเป็นข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็น	ข้อเท็จจริง	ความคิดเห็น
ปัญหาหมอกควันที่เกิดขึ้นในประเทศไทยส่วนใหญ่ มักเกิดขึ้นในช่วงเวลาเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปี		
การส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนที่ไม่ต้องเผาจะช่วยลดปัญหาหมอกควันได้ดีที่สุดในระยะยาว		
หากทุกภาคส่วนร่วมมือกันอย่างจริงจังในอนาคตประเทศไทยจะสามารถแก้ไขปัญหามอกควันจนหมดไปได้		
การใช้เครื่องจักรในการเก็บเกี่ยวผลผลิตแทนการเผาจะเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญในการลดปัญหาหมอกควันในประเทศไทยคือการควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับการแนะนำเพื่อช่วยแก้ไขปัญห		

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ข้อเท็จจริง, ความคิดเห็น,ความคิดเห็น,ข้อเท็จจริง

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม อ่านข้อความด้านล่างและใส่ตัวเลขตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเรื่อง

เหตุการณ์:

1. เกิดการเผาป่าและการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว
2. คว้นและฝุ่นละอองลอยขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ เกิดหมอกควันปกคลุมพื้นที่
3. องค์การภาครัฐและท้องถิ่นประกาศเตือนภัยและเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ
4. ผู้คนเริ่มประสบปัญหาสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ เช่น ปัญหาหายใจไม่สะดวกและโรคทางเดินหายใจ
5. มาตรการต่างๆ เช่น การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการเผา และการรณรงค์ให้ความรู้แก่ชุมชนเริ่มดำเนินการ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 1 → 2 → 3 → 4 → 5

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม ปัญหาหมอกควันในประเทศไทยมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของประชาชน และควรมีมาตรการใดบ้างในการลดปัญหานี้

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ปัญหาหมอกควันในประเทศไทยมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของประชาชนหลายด้าน เช่น การสูญเสียคุณภาพอากาศ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก, ผู้สูงอายุ และผู้มีโรคประจำตัว เช่น โรคทางเดินหายใจและโรคหัวใจ การมองเห็นลดลง ทำให้การเดินทางและการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นไปได้ยากขึ้น นอกจากนี้ยังมีผลกระทบทางเศรษฐกิจ เช่น การท่องเที่ยวที่ลดลงในช่วงที่เกิดหมอกควัน มาตรการที่ควรดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา ได้แก่ การควบคุมและป้องกันการเผาป่าและการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม, การให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการใช้วิธีการเกษตรที่ไม่ทำให้เกิดมลพิษ, การใช้เทคโนโลยีในการจัดการไฟป่า และการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดในการห้ามการเผา รวมถึงการสร้าง ความตระหนักให้กับประชาชนถึงอันตรายของหมอกควันและการร่วมมือกันในการลดมลพิษทางอากาศ

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม สาเหตุหลักของการเกิดปัญหาหมอกควันในประเทศไทยมาจากการเผาป่าและการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม เช่น การเผาไร่อ้อยและข้าวโพด ซึ่งทำให้เกิด _____ และ _____ ในอากาศ

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ควันพิษ, ฝุ่นละออง